

Parisul astăzi

Cartierele Parisului

Parisul este format din douăzeci de arondismente, fiecare cu propria administrare și propriile caracteristici (🕒 „*Pentru a ști mai multe/Câteva particularități*”, p. 128). Fiecare arondisment este compus din patru cartiere ale căror limite au fost fixate de locuitori; asta înseamnă că, după ce ai traversat o stradă, nu ai rămas neapărat în același cartier și nici chiar în același „sat”.

Un cartier, o activitate

48

Se poate începe prin a diferenția cartierele în funcție de activitatea lor. Această abordare este istorică. De fapt, dintotdeauna s-a făcut distincție între **malul drept** și **malul stâng**, primul fiind dedicat comerțului și afacerilor, iar celălalt cunoașterii (universități și edituri). În ce privește puterea, situată la origini pe Île de la Cité, ea s-a deplasat deopotrivă pe malul drept (Faubourg St-Honoré cu palatul Élysée) și pe cel stâng (Faubourg St-Germain cu ministerele, Senatul și Adunarea Națională), de-a lungul axei istorice a Căii Triumfale (🕒 *Champs-Élysées*, p. 100). Urmând exemplul breslelor medievale, profesiunile artizanale sau comerciale s-au grupat pe

cartiere, conferindu-le chiar și astăzi o înfățișare aparte: croitorie de lux în foburgul St-Honoré, pe bulevardul Montaigne și pe strada François I, magazine de lux lângă Operă, bijutieri pe rue de la Paix și în piața Vendôme, edituri și librării în jurul Odéonului, ebeniști în foburgul St-Antoine (chiar dacă sunt tot mai puțini), angroșiști de îmbrăcăminte în Sentier și Temple, anticari pe străzile Bonaparte și La Boétie, lutieri și negustori de muzică pe strada Roma, fabricanți de obiecte din cristal pe strada Paradis, grăunțe pentru păsări pe cheiul Mégisserie etc.

În fine, sosirea masivă a imigranților a creat noi cartiere comerciale: chinezi în Arts-et-Métiers, Belleville și în Arondismentul 13, africani și antilezi în jurul stației de metrou Château-Rouge, magrebieni în Barbès, Goutte d'Or și Belleville, evrei în Le Marais și Le Sentier, pakistanezi în La Chapelle.

Un cartier, o ambianță

Fiecare cartier are propria sa ambianță și toată lumea o va găsi pe cea în care se simte bine. Unora le va plăcea să hoinărească prin Butte-aux-Cailles, un cartier al barurilor cu vin, ferit de agitație

prin străduțele sale înguste; alții vor profita duminica de culorile și mirosurile pieței de pe strada Mouffetard, din jurul bisericii St-Médard și din piața Contrescarpe, unde se află cafenelele în care s-a pus de atâtea ori țara la cale.

Unii vor întârzia între Maubert și Sena, printre casele piezișe, prin piațetele unde mesele teraselor invită la un popas, ori pe ulicioarele înguste și întortocheate. Una dintre ele este strada Maître-Albert, care descoperă brusc dantelele de piatră ale catedralei Notre-Dame.

Drumul trece apoi prin fața tarabelor verzi ale buchiniștilor. Gurmanzii și esteții vor prefera insula St-Louis, intimă și tăcută: o înghețată la Berthillon, un tur prin galeriile de artă, apoi o plimbare de-a lungul apelor verzi ale Senei într-un peisaj fremătând de umbrele trecutului, în timp ce, lipit de trunchiul unui platan, indiferent la zgomotele orașului, un saxofonist cântă de unul singur. În jurul pieței Vosges și al străzii Francs-Bourgeois, Le Marais reprezintă o altă lume, însă la fel de fascinantă: vechile hoteluri au prins din nou viață, anticarii, buticurile de modă, barurile și librăriile animă cartierul chiar și

duminica, în vreme ce strada Rosiers își vede de afacerile ei, indiferentă la tendințele prezentului.

Amatorii stilului clasic trebuie să exploreze St-Germain-des-Prés, cu rețeaua sa de străduțe dintre Sena și St-Germain: piața Buci, Procope, strada St-André-des-Arts, curtea St-Germain; sau poate St-Sulpice cu buticurile sale de modă ori Cartierul Latin și cinematografele lui.

Parisul n-ar fi Paris fără superbe magazine ale marilor creatori de modă de pe bulevardul Montaigne și de pe rue du Faubourg-St-Honoré, splendidele bijuterii din piața Vendôme și de pe rue de la Paix. Poate că veți avea șansa să asistați la una dintre numeroasele prezentări de modă internaționale.

În est, moda rustică și muncitorească se află la loc de cinste: Ménilmontant și strada St-Blaise – care coboară până în fața bisericii Charonne –, cu felinare, dale de piatră groase și casele sale albe, au fost puse în valoare de creatori, artiști și restaurante.

În sfârșit, bazinul La Villette este cartierul „berlinezilor” din Paris, unde seara se stă cu picioarele în apă.

La Cité★★★ și cheiurile★★

Île de la Cité, leagănul istoric al capitalei, rămâne fără îndoială una dintre cele mai seducătoare zone ale orașului. Ea adăpostește două monumente emblematice ale Parisului: Notre-Dame și Sainte-Chapelle, fără să mai vorbim de Conciergerie. Vecina și complicea ei, Île Saint-Louis, se remarcă prin câteva palate sublime datând din secolul al XVII-lea. Două insule de descoperit pe îndelete, de-a lungul podurilor și cheiurilor...

➔ **Acces:** M Cité (linia 4), Châtelet (liniile 1, 4 și 11) – RER St-Michel-Notre-Dame (linia C). **Harta cartierului pp. 52-53.**

➔ **Un sfat:** Începeți ziua vizitând Notre-Dame. Pentru Sainte-Chapelle rezervați-vă o zi însoțită pentru a profita din plin de magnificele sale vitralii.

Notre-Dame★★★

B2 M Cité sau RER B St-Michel-Notre-Dame –

www.notredamedeparis.fr – 8:00-

18:45, în weekend 8:00-19:15 – posibilitate de vizitare cu ghid în mai multe limbi (fațada și interiorul 1 oră și 30 de minute – 2 ore), luni-vineri 9:30-18:00, în weekend 9:00-18:00 – gratuit. Circulație redusă în timpul slujbelor și al oficiarilor. Nu este permis niciun fel de bagaj.

Aflându-se în inima Parisului și în sufletele parizienilor, catedrala a participat la bucuriile și la momentele de tristețe ale capitalei, confundându-se adesea cu însăși istoria Franței. Pentru a o vedea în toată splendoarea sa, începeți de pe cheiul Tournelle (📍 vezi p. 56), situat de cealaltă parte a Senei. **Maurice de Sully** a început construcția catedralei în jurul anului 1163. Lucrările au fost terminate pe la 1300. Notre-Dame este ultima dintre marile biserici cu amvoane și una dintre primele cu arce butanți; inovația constă în prelungirea acestora printr-o șa destinată scurgerii apelor pluviale

departe de fundații: acestea sunt primele **gargoie** (jgheaburi). Portalurile **fațadei** merită atenție. În stânga, portalul Sfintei Fecioare este ornamentat cu o emoționantă Adormire a Maicii Domnului și cu Încoronarea Mariei. În centru, Judecata de Apoi. Cordoanele boltilor reprezintă tribunalul celest. Jos, Cerul și Iadul sunt simbolizate prin Avraam care primește sufletele și prin demoni înspăimântători. În dreapta, portalul Sfintei Ana, unde Maica Domnului Îl prezintă pe Copilul Iisus potrivit tradiției romanice. Deasupra portalurilor, **Galeria Regilor** este formată din regii Iudeii și ai Israelului, strămoșii lui Iisus Hristos. Având peste 10 m în diametru, marea roză se constituie într-o aureolă a statuii Maicii Domnului cu Pruncul. Aranjamentul și înălțarea **naosului** demonstrează importanța școlii franceze de la începutul secolului al XIII-lea prin avântul și cutezanța mult mai evidente decât în cazul corului. Pentru a lumina capelele, în secolele XIII-XIV au fost mărite ferestrele mascate de amvoanele înalte; acestea au fost coborâte.

Detaliiu de pe Portalul Sf. Ana, pe fațada catedralei Notre-Dame din Paris. (A. Pessoa / Fotolia.com)

SĂ VIZITĂM PARISUL

Pentru a susține greutatea naosului și a bolților, au fost folosite arcele butante (de susținere). Astfel, întregul efort al construcției se repartizează asupra exteriorului, interiorul dispunând de un maximum de spațiu și de lumină.

Turnurile – ☎ 01 53 40 60 80 – aprilie-septembrie: 10:00-18:30; în weekendurile din iulie-august: 10:00-23:00; octombrie-martie: 10:00-17:30 – închis pe 1 ianuarie, 1 mai, 25 decembrie – 8,50 € (sub 25 de ani gratuit), prima duminică din lună din noiembrie până în martie gratuit. Ferestrele înguste și foarte înalte le conferă o anumită lipsă de greutate. Turnul din dreapta conține faimosul clopot care cântărește 13 t (limba acestuia are 500 kg). **Priveștițe**★★★ splendidă.

Cripta arheologică★ – ☎ 01 55 42 50 10 – www.crypte.paris.fr – 10:00-18:00 – închis luna și în zilele de sărbătoare – 5 € (sub 14 ani acces gratuit), audioghid 3 €. Sub parvis, pe o lungime de 118 m, au fost scoase la iveală vestigiile unor monumente datând din secolele III-XIX. În cursul vizitei se poate observa în principal ceea ce a mai rămas din două săli galo-romane încălzite cu hipocauste (în stânga intrării), fundațiile zidului de apărare al Imperiului Roman târziu, pivnițele caselor de pe fosta stradă Neuve-Notre-Dame, unele de origine medievală, temeliiile Azilului Copiilor Găsiți, construit de Boffrand (1727), și o parte din cele ale bisericii Ste-Geneviève-des-Ardents.

Sainte-Chapelle★★★

A2 Cité. Intrarea se află în stânga portalului central al Palatului de Justiție. ☎ 01 53 40 60 80 –

<http://sainte-chapelle.monuments-nationaux.fr/> – martie-octombrie: 9:30-18:00 (21:30 miercurea de la mijlocul lui mai până la mijlocul lui septembrie, ultima intrare cu 30 de minute înainte de închidere); în restul anului: 9:00-17:00 – posibilitate de vizitare cu ghid (1 oră) la 11:00 și 15:00 – audioghid în mai multe limbi 4,50 € – închis pe 1 ianuarie, 1 mai, 25 decembrie – 8,50 € (sub 18 ani și sub 26 de ani pentru cetățenii UE acces gratuit), gratuit în prima duminică din lună (noiembrie-martie) – bilet valabil și pentru Conciergerie 12,50 €.

Lucrările de restaurare vor dura până în 2015, dar nu împiedică vizitarea. Construită în secolul al XIII-lea de Ludovic cel Sfânt în mijlocul insulei La Cité pentru a adăposti relicvele Patimilor, Sainte-Chapelle atinge perfecțiunea. Conceput sub forma unei racle din piatră și sticlă, acest edificiu, o capodoperă a stilului gotic radiant, a fost ridicat în 33 de luni la cererea regelui chiar în palatul său. Capela de jos este cu atât mai impresionantă cu cât înălțimea ei nu atinge decât 7 m. Vitraliile capelei de sus sunt cele mai vechi din Paris și

cuprind 1 134 de scene având ca temă Patimile lui Hristos, anunțarea lor de către marii profeți și de către Ioan Botezătorul și scenele biblice care le prefigurează.

Conciergerie ★★

A1 M Cité. ☎ 01 53 40 60 80 – <http://conciergerie-monuments-nationaux.fr> – 9:30-18:00 – vizită cu ghid (1 oră) la 11:00, 15:00, 16:15 – închis pe 1 ianuarie, 1 mai, 25 decembrie – 8,50 € (pentru cetățenii UE sub 26 de ani acces gratuit), gratuit în prima duminică din lună

(noiembrie-martie) – bilet valabil și pentru Sainte-Chapelle 12,50 €. Cea mai bună perspectivă asupra palatului și fostei închisori La Conciergerie, cu cele patru turnuri ale sale oglindindu-se în apele fluviului care le scăldau altădată direct temeliile, o puteți avea de pe cheiul Mégisserie, aflat pe celălalt mal al Senei.

În partea dreaptă, **Turnul Bonbec** a devenit Turnul Întrebării, denumirea făcând referire la interogatoriile „musculoase” practicate aici. În centrul fațadei neogotice, cele două turnuri gemene străjuiau odinioară intrarea palatului regal și podul lui Carol cel Pleșuv: cel din dreapta adăpostea Tezaurul Coroanei, de unde și numele de **Turnul de Argint**. Pe colțul cu Bulevardul Palatului, turnul pătrat, numit **Turnul Orologiului**, a primit în 1370 primul orologiu public din Paris. Cadranel este decorat cu sculpturi de Germain Pilon. A fost recent restaurat și încă funcționează. Compus din minunate săli gotice, în special **Sala Militarilor (Gens d'armes)★★**, interiorul amintește de epoca Revoluției, când o mulțime de condamnați ai Tribunalului Revoluționar și-au petrecut aici ultimele clipe din viață: Maria Antoaneta, Charlotte Corday, care-l asasinase pe Marat, poetul André Chénier, generalul Hoche, chimistul Lavoisier, Danton, Robespierre. Între ianuarie 1793 și iulie 1794, 2 600 de persoane au plecat de aici cu trăsura spre locul unde se înălța ghilotina. Puteți vizita închisoarea, precum și celula reconstituită în care Maria Antoaneta și-a petrecut ultimele nopți din viață.

Palais de Justice★

(Palatul de Justiție)

A1 *Cité. Intrare prin Cour du Mai, 4 bd. du Palais – ☎ 01 44 32 52 52 – www.ca-paris.justice.fr – zilnic, mai puțin duminică și în zilele de*

sărbătoare, 8:30-18:00 – în principiu, se poate asista la o ședință a tribunalului corecțional – în tribunalul pentru copii este interzis accesul publicului.

Aici au locuit regii Franței, printre care Ludovic al IX-lea, care a ridicat Sainte-Chapelle, și Filip cel Frumos, care a construit La Conciergerie. Atribuit apoi Parlamentului, a căpătat numele de Palatul de Justiție în timpul Revoluției. Clădirea care poate fi vizitată, renovată de nenumărate ori, nu conține multe lucruri de văzut.

Sala Pașilor Pierduți corespunde mării săli gotice a lui Filip cel Frumos, iar prima cameră civilă apartamentului regelui Ludovic cel Sfânt. Palatul ocupă peste 4 ha la sol și s-a întins prin intermediul etajelor pe aproape 200 000 m². În interior, 4 000 de magistrați și funcționari parcurg cei 24 km de culoare și trec prin 7 000 de uși!

Place Dauphine★

(Piața Dauphine)

A1 *Pont-Neuf. Multă vreme, La Cité se termina spre vest printr-un arhipelag la nivelul apei pe care brațele mlăștinoase ale Senei îl decupau din marea insulă. În 1607, Henric al IV-lea i-a cedat terenul președintelui Parlamentului, Achille de Harlay, cu condiția să construiască această piață triunghiulară mărginită de case uniforme.*

Pont-Neuf★

A1 *Pont-Neuf. Este cel mai vechi pod din Paris, fiind terminat în 1604.*

Duminica, cheiurile sunt rezervate pietonilor și bicicliștilor. Aici, în apropiere de podul Tourmelles. (J. Heintz / hemis.fr)

Pentru prima dată în istoria orașului, vederea spre fluviu nu este obturată de case, iar trotuarele protejează trecătorii de circulație. Semilunile adăposteau prăvălii în aer liber, felceri, „farsori” și o mulțime de gură-cască și de borfași.

Quai Saint-Michel

(Cheiul Saint-Michel)

A2 Aici, **buchiniștii** expun în faimoasele cutii verzi cărți vechi sau de negăsit în altă parte, gravuri, desene, reviste etc. Există cam 240 de buchiniști și 900 de cutii conținând 500 000 de cărți și documente diverse.

 www.bouquinistedeparis.com

Pont de la Tournelle

(Podul Tournelle)

BC3 *Pont-Marie*. De pe acest pod se deschide una dintre cele mai frumoase **privești**★★★ asupra catedralei Notre-Dame. Mărginit de case vechi, cheiul Tournelle și, ceva mai departe, **Pont de l'Archevêché** (podul Arhiepiscopiei), care-l leagă de Île de la Cité, oferă o altă **privește**★★★ splendidă asupra catedralei.

Île Saint-Louis★★

(Insula Saint-Louis)

BC2-3 *Cité sau Sully-Morland*. La început au existat două ostroave, Île aux Vaches (Insula Vacilor) și insula Notre-Dame, unde se desfășurau în Evul Mediu duelurile judiciare numite „judecățile lui Dumnezeu”. În secolul al XVII-lea,

antreprenorul Christophe Marie a obținut de la regele **Ludovic al XIII-lea** și de la consiliul catedralei Notre-Dame unirea celor două insule, accesul la ele pe două poduri de piatră și împărțirea lor în loturi pe cheltuiala sa. Rezultatul acestei operațiuni imobiliare (1627-1664) este această insulă cu suprafața ca o tablă de șah, pe care au fost construite palate clasice. Locuințele din secolul al XVII-lea cu fațade frumoase și balcoane din fier forjat elegante aparțineau odinioară bancherilor și magistraților.

Quai de Bourbon – Pe vârful insulei, bornele înșiruite, basoreliefurile din secolul al XVIII-lea și priveștiștea asupra bisericii St-Gervais-St-Protais formează o **zonă**★ încântătoare. **Pont de Sully** – Acest pod sprijinit de vârful insulei datează din 1876. De la nivelul brațului nordic, panorama cuprinde cheiul Anjou și palatul Lambert, portul Célestins, **podul Marie**★ și clopotnița St-Gervais; de pe brațul sudic se deschide o frumoasă **privește**★ având ca puncte de reper Notre-Dame, La Cité și insula Saint-Louis.

Pont Marie★

C2 Christophe Marie, constructorul său, l-a terminat în 1635, însă a trebuit refăcut parțial în 1670 din cauza dezghețului. De atunci, nu a mai apărut nicio fisură. Este cel mai vechi pod din Paris după Pont-Neuf, iar datorită simplității sale este probabil și unul dintre cele mai frumoase.